

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni 2025.
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Nanna Arabi
Hold	24SaB22

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Ung i Danmark – Fri eller fortabt?
Forløb 2	Præsidentvalg – Harris eller Trump?
Forløb 3	Velfærdsstaten – Fortid eller fremtid?
Forløb 4	Økonomi – Optur eller nedtur?

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	Ung i Danmark – Fri eller fortabt?
Forløbs indhold og fokus	Fokus: Forløbet undersøger den overordnede problemformulering ”Er alt muligt?”. Forløbets formål er at give eleverne indsigt i centrale samfundsfaglige teorier, begreber og udviklingstendenser, der belyser forskellige liv, livsvilkår og sociale situationer for unge i Danmark. Er det privilegiernes paradoks, at vi ser så stor mistrivsel blandt unge i dag? Er unges mediebrug identitetsskabende eller ødelæggende? I forløbets første del vil der være fokus på identitetsdannelse og socialisering i det senmoderne samfund, mens anden del af forløbet vil fokusere på forskellige livsformer, livsstile og levevilkår, herunder betydningen af social arv og mønsterbrydning. Eleverne har som afslutning på forløbet udarbejdet et selvstændigt kvantitativt metodeprojekt i mindre grupper. Centrale begreber: Socialisering, formelle normer, uformelle normer, sanktioner, primær socialisering, sekundær socialisering, tertiær socialisering, det traditionelle samfund, det moderne samfund, det senmoderne samfund, Denciks fire familietyper, socialkarakteren i det senmoderne samfund: Kamæleonen, identitet, identitetsløs, aftraditionalisering, adskillelse af tid og rum, udlejring og eksperter, refleksivitet, fordele og ulemper ved at leve i det senmoderne samfund, kulturel frisættelse, formbarhed, subjektivisering, potensering, emblematisering, system 1, system 2, paradox of choice, opportunity costs, face, impression-management, frontstage, backstage, scene, fordele og ulemper ved sociale medier, Meyrowitz’ kritik af Goffman, deep backstage, middle region, forward frontstage, argumenter for og i mod, at sociale medier gør os mindre sociale, teknologiens konsekvenser, ny social adfærd, løsninger, social arv, positiv social arv, negativ social arv, mønsterbryder, social mobilitet, chanceulighed, habitus, økonomisk kapital, kulturel kapital, social kapital, symbolsk vold, problemformulering, hypotese, operationalisering, variabel, kausalitet, korrelation, kvantitativ metode, herunder fordele og ulemper, respondenter, population, repræsentativitet, kvalitativ metode herunder fordele og ulemper, interviewguide, intervieweffekten, komparativ metode, herunder fordele og ulemper samt most similar design og most different design
Faglige mål	- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger - sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller samt egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler

	- formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kernestof	Sociologi - identitetsdannelse og socialisering politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier - social differentiering og kulturelle mønstre Metode - komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	Materialer: - Blinkenberg, K. & Breindahl, J. (2024): Samfundsfag til HF, Systime. - o Social arv og mønsterbrydere: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=424 - o Pierre Bourdieus teori om kapitaler: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=480 - o Symbolsk vold og social reproduktion: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=479 - Brøndum, P. & Hansen, T. B. (2021): Luk Samfundet Op, 4. udgave, s. 68 (udvalgte statistikker). - DR2 (2016): Barndom på bistan, afsnit 1, <i>mitcju.dk</i>. - Jensen, K. R. (2017): <i>Unge ville ønske, at der ikke fandtes sociale medier</i>, DR.dk. Tilgået 14. august 2020. - Knudsen, J. K. (2019): <i>Ung og utilfreds med dit liv? Skyld ikke skylden på de sociale medier</i>, DR.dk. Tilgået 14. august 2020. - Madsen, N. (2021): Albert Dyrland er død, Ekstra Bladet, Direkte link: https://ekstrabladet.dk/underholdning/dkkendte/albert-dyrland-er-doed/8731066 - Netflix (2020): <i>The social dilemma</i>, Netflix. - Nielsen, J. C. L. (2024): MetodeNU – Introduktion til samfundsfaglige metoder, Systime. - o Undersøgellesdesign: https://metodenu.systime.dk/?id=120 - o Kvantitativ metode: https://metodenu.systime.dk/?id=131 - o Spørgeskema: https://metodenu.systime.dk/?id=165 - o Kvalitativ metode: https://metodenu.systime.dk/?id=132 - o Interview: https://metodenu.systime.dk/?id=166 - o Komparativ metode: https://metodenu.systime.dk/?id=133 - o Most similar eller most different: https://metodenu.systime.dk/?id=167 - Skov, O., Matthiesen, T. & Bjørnstrup, V. (2020): Fri eller fortabt, <i>Columbus</i>. - o Socialisering, https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=141 - o Familien – Fra omdrejningspunkt til serviceorgan https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=193 - o Identitet – hvad er det? https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142 - o Giddens – En diagnose af senmoderniteten https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=143 - o Ziehe – Formbarhed og kulturel frisættelse https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=144

	○ 35.000 valg hver dag https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=146 ○ Identitet på de sociale medier – frontstage og backstage https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=152 ○ Meurowitz – Et kig backstage https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=153 ○ Sherry Turkle – Tager teknologien magten over os? https://friellerfortabt.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=154 - TED (2005): The Paradox of choice, <i>TED</i>, link: https://www.ted.com/talks/barry_schwartz_the_paradox_of_choice?subtitle=en - Youtube (2024): Kvindens rolle gennem forskellige samfundstyper (til diskussion af ligestilling mellem kønnene): https://www.youtube.com/watch?v=YMvxEK-TYnDM Antal sider: Ca. 100 sider. Moduler á 90 minutter: 14
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, skriveøvelser, multimodale elevproduktioner, små begrebsspil (vendespil, speeddating), fremlæggelser, kvantitativt metodeprojekt.

Forløb 2	Præsidentvalg – Harris eller Trump?
Forløbs indhold og fokus	Fokus: Forløbet undersøger den overordnede problemformulering ”Hvilke udfordringer står det amerikanske demokrati overfor i disse år, og hvilken betydning kan præsidentvalget 2024 få for demokratiets tilstand i USA?”. Forløbets formål er at give eleverne indsigt i centrale samfunds-faglige teorier, begreber og udviklingstendenser, der belyser forskellige styre-reformer, magtbegreber samt politiske beslutningsprocesser i primært amerikansk men også dansk kontekst. Vi kigger på politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd i USA, samt betydningen af sociale medier og social differentiering for amerikansk politik. Centrale begreber: Føderation, præsidentielt system, parlamentarisk system, magtens tredeling, liberalt konstitutionelt demokrati, Checks and balances, forskelle på det amerikanske demokrati og det danske demokrati, repræsentativt demokrati, konkurrencedemokrati, deltagelsesdemokrati, pluralistisk demokrati, elitistisk demokrati, præsidenten, kongressen, herunder de to kamre, højesteret, at være liberal, at være konservativ, at være progressiv, det partipolitiske spektrum i Danmark sammenlignet med det partipolitiske spektrum i USA, kendetegn ved republikanere, herunder både politiske holdninger og værdier, samt sociodemografiske faktorer, kendetegn ved demokrater, herunder både politiske holdninger og værdier, samt sociodemografiske faktorer, forholdstalsvalg, fordele og ulemper. flertalsvalg i enkeltmandskredse, fordele og ulemper, svingstater, solide stater, betydningen af penge i politik, kernevælger, marginalvælger, issue-voter, medianvælgerteorien, michiganmodellen, populisme, mainstream-medier, alternative virkeligheder, ekkokamre, deep state-teorien, fastholdelseskommunikation, erobringskommunikation, positiv polarisering, negativ polarisering, negative partisanship, negative campaigning, polariseringens

	logik. partisystemet polariserer, den amerikanske drøm, Gini-koefficienten, tre forklaringer på ulighed i USA (skattepolitik, lønudvikling, leveomkostninger).
Faglige mål	- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen globale forhold - sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller - formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kerne-stof	Sociologi - politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier - social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande Politik - politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - magtbegreber og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene - politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark. Metode - komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	Materialer: • Brøndum, P. m.fl. (2024): Hvorfor er der så voldsom en polarisering i amerikansk politik? i <i>USA's udfordringer</i>, Columbus, udvalgt statistik. • Brøndum & Rasmussen (2024): USA's udfordringer, <i>Systeme</i>, I-bogen: ○ Hvad kendetegner det politiske klima i USA? https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=267 ○ USA er en føderation: https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=291 ○ USA er et præsidentielt system baseret på et liberalt demokrati: https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=290 ○ Demokratiopfattelser i amerikansk politik: https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=289 ○ Hvordan fordeler den politiske magt sig mellem de tre centrale politiske institutioner? https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=265

- Præsidenten er statsoverhoved og regeringsleder: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=294>
- Kongressen er lovgivende magt i det amerikanske politiske system: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=293>
- Højesteret – den dømmende og magtfulde statsmagt: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=292>
- Magten på arbejde i den politiske beslutningsproces: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=297>
- Demokraterne og Republikanerne – de to store partier i amerikansk politik: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=334>
- De to politiske partiers holdninger og værdier: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=333>
- Hvem stemmer demokratisk og republikansk? <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=307>
- Valgmetoderne flertalsvalg i enkeltmandskredse (first past the post) og valgmandskollegiet: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=300>
- Sikre stater og svingstater – nogle er røde, andre blå, meget få er noget andet: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=338>
- Hvilke vælgertyper kan vi identificere i amerikansk politik, og hvad har betydning for vælgerne? <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=261>
- Partiadfærd: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=306>
- Vælgeradfærd: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=305>
- Medierne og politisk kommunikation i USA: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=302>
- Hvorfor er der så voldsom en polarisering i amerikansk politik? <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=262>
- Hvad handler politisk polarisering om? <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=304>
- Negative partisanship and negative campaigning: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=337>
- Topartisystemet – ingen af de to partier har interesse i, at tingene ændrer sig: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=336>
- Uligheden i indkomster og formuer i USA bliver ved med at stige: <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=310>
- Hvorfor er den økonomiske ulighed steget så voldsomt? <https://usasudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=309>
- DR (2024): Trump vs. Harris: Løgne og tabersager, DR, direkte link: <https://www.dr.dk/drtv/se/trump-vs-harris-loegne-og-tabersager> 476852
- Ehrenreich, M. (2024): Trumps foragt for demokratiet gjorde en mørk januaraften i New Hampshire endnu mørkere, *Altinget.dk*, direkte link: <https://www.altinget.dk/artikel/trumps-foragt-for-demokratiet-gjorde-en-moerk-januaraften-i-new-hampshire-endnu-moerkere>
- Genstart: Trumps nye guldalder, DR, direkte link: <https://www.dr.dk/lyd/special-radio/genstart/genstart-2024/genstart-trumps-nye-guldalder-11802450454>
- Larsen, L. (2016): Trump vandt præsidentposten, men Clinton fik flest stemmer, DR.dk, direkte link: <https://www.dr.dk/ligetil/trump-vandt-praesidentposten-men-clinton-fik-flest-stemmer>

	• Trads, D. (2024): Valget blev en triumf for Trump. Nu kan Europa rette ind eller holde kæft, <i>Altinget.dk</i>. • Videoklip om magtens tredeling i USA: https://www.youtube.com/watch?v=HuFR5XBYLfU • Videoklip om de amerikanske partier: https://www.youtube.com/watch?v=9PrvcITGpRI • Winther, B. (2016): Er det udemokratisk at Hillary ikke bliver præsident, når hun fik flest stemmer? <i>Berlingske</i>, direkte link: https://www.berlingske.dk/internationalt/er-det-udemokratisk-at-hillary-ikke-bliver-praesident-naar-hun-fik-flest-stemmer • 21 Søndag (2024): Krisen kradser i USA, <i>DR.dk</i>, direkte link: https://www.dr.dk/drtv/episode/udvalgt-fra-21-soendag-krisen-kradser-i-usa_478296 Antal sider: Ca. 100 sider. Moduler á 90 minutter: 11
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, skriveøvelser, analoge produktioner, små begrebsspil (speeddating), fremlæggelser, diskussionsøvelse, kampagneopgave, træning i at læse statistik,

Forløb 3	Velfærdsstaten – Fortid eller fremtid?
Forløbs indhold og fokus	Fokus: Temaet ”Velfærdsstaten – Fortid eller fremtid?” har til formål at give kursisterne indsigt i centrale samfundsfaglige perspektiver, teorier, modeller og begreber, der kan belyse velfærdsstatens styrker, svagheder og udfordringer. Temaet kredser om den overordnede problemstilling, som lyder ”Hvem har ansvar for danskernes velfærd?”. Temaet vil trække på samtlige kernestofområder inden for samfundsfag, herunder sociologi, politik og økonomi. Ud fra et sociologisk perspektiv kigges der på strukturelle forklaringer på ulighed i velfærd kontra det individuelle ansvar. Ud fra et økonomisk perspektiv kigger vi på den danske velfærdsmodel, der sammenlignes med andre velfærdsmodeller, og vi diskuterer velfærdsstatens udfordringer og mulige løsninger. Endelig vil vi ud fra et politisk perspektiv kigge på forskellige ideologiske og partipolitiske perspektiver på problemstillingen og i forlængelse heraf diskutere, hvorvidt alle har ret til alt indenfor velfærd. Centrale begreber: Mennesket som objekt, mennesket som subjekt, habitus, kapital, felt, politiske ideologier, regressiv og progressiv ideologier, liberalisme, socialisme, konservatisme, danske politiske partier og deres forpersoner, fordelingspolitik, værdipolitik, rød og blå blok, issue-voting, klasseparti, catch all-parti, regeringen, støttepartier, opposition, Molins model, den parlamentariske styringskæde, forholdstalsvalg, flertalsvalg i enkeltmandskredse, magtdelingsprincippet, parlamentarisme, herunder positiv og negativ, præsidentielt system, parlamentarisk system, EU, forordninger, direktiver, integration i dybden og i bredden, mellemstatsligt og overstatsligt samarbejde, argumenter for EU: Interdependensargumentet, globaliseringsargumentet, argumentet om reel suverænitet (formel og reel su-

	verænitet), argumenter imod EU: Suverænitetsargumentet, subsidaritetsargumentet, argumentet om kapital-magt, EU-statsargumentet, EU's demokratiske underskud, offentlige og private serviceydelser, skattesystemet i Danmark, de tre velfærdsmodeller, interne udfordringer: demografisk udfordring, forventningspres, tillid til velfærdsstaten, individualisering, flexicurity-modellen, eksterne udfordringer: Globalisering, outsourcing, social dumping, immigration – som udfordring og løsning, metoder i samfundsfag (repetition), løsningsstrategier: nedskæringsstrategier: Udlicitering, brugerbetaling, reduktion i tilskud, indkomstbestemte ydelser, empowerment, udvidelsesstrategier: Udenlandsk arbejdskraft, hurtigere ud på arbejdsmarkedet, blive længere på arbejdsmarkedet, arbejde længere hver dag, konkurrencestaten, herunder årsager, argumenter for og i mod.
Faglige mål	- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre - undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller samt egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler - formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi på et fagligt grundlag - argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kerne-stof	Sociologi - social differentiering og kulturelle mønstre i forskellige lande Økonomi - velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. Politik: - politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd - politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. Metode - komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.

Anvendt materiale.	Materialer: - Ahle, G. & Engholm, M. (2022): Debat: Større inddragelse af pårørende skal sikre et bedre behandlingsforløb, Altinget.dk, direkte link: https://www.altinget.dk/social/artikel/psykiatriforeninger-stoerre-inddragelse-af-paaroerende-skal-sikre-et-bedre-behandlingsforloeb - Blinkenberg, K. & Breindahl, J. (2024): Samfundsfag til HF, <i>Systime</i>, I-bog: - Social arv og Bourdieus kapitalteori: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=424 - Bourdieus teori om habitus og kapitaler: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=480 - Symbolsk vold og reproduktion af social ulighed: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=479 - EU's historie: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=585 - Det politiske system i EU: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=584 - Tilhængere og modstandere af EU: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=583 - Har EU et demokratisk underskud? https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=594 - Velfærdsmodeller: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=299 - Den residuale model: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=300 - Den universelle model: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=301 - Den selektive model: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=302 - Politisk vurdering af modellerne: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=303 - Konkurrencestaten: https://samfundsfagtilhf.systime.dk/?id=332 - Brøndum, P. & Hansen, T. B. (2021): Luk Samfundet Op, 4. udgave, <i>Columbus</i>: S. 112-120+204-217 - Danmarks Statistik (2020): 59 pct. flere over 80 år i 2030, <i>dst.dk</i>, direkte link: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=30674 - DR (2014): Farvelfærd - sundhed, DR på mitcfu.dk. - Friis, S. & Dahl, H. (2024): Henrik Dahl vil have EU til at holde sig fra ligestillingspolitik: "Den kønskvoterede barseldemonstrerer, hvor galt det kan gå", <i>Berlingske.dk</i>, direkte link: https://www.berlingske.dk/kommentatorer/henrik-dahl-vil-have-eu-til-at-holde-sig-fra-ligestillingspolitik?gaa_at=eafs&gaa_n=AVINqTwzGgmedXwFZywMCvGmZCSTXVny-hTlbb6FtV68mGHjP3_ppQZgHA-eVb8d94HZo%3D&gaa_ts=678e3e11&gaa_sig=2LRU9vUNb0qan_R7M0Kyt-vltuGv2wxiNkyIv1rgXM9LstbJnh67E-81OTdAsqW2wbacuRQzv1RtLON-vFxPIOA%3D%3D - Hecklen, A. m.fl. (2022): Radikale vil hente mange flere udenlandske hænder til ældreplejen, dr.dk, direkte link: https://www.dr.dk/nyheder/penge/radikale-vil-hente-mange-flere-udenlandske-haender-til-aeldreplejen - Holm, L. (2015): Landet, der holdt op med at give mening, Berlingske.dk, ud-drag. - Rasmussen, J. H. (2024): Politikens kerne stof, <i>Columbus</i>, I-bog. - Klassisk liberalisme: https://politikenskerne.stof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=185
----------------------------------	---

	○ Klassisk konservatisme: https://politikkerskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=184 ○ Socialisme: https://politikkerskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=183 ○ Den parlamentariske styringskæde: https://politikkerskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=155 ○ Politiske systemer: https://politikkerskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=153 • Reinwald, T. (2024): SF kræver gratis mad i folkeskolen, <i>tv2</i>, https://nyheder.tv2.dk/politik/2024-10-30-sf-kraver-gratis-skolemad-i-folkeskolen • Ritzau (2024): Rekordhøjt antal mænd på barsel to år efter nye regler, <i>berlingske.dk</i>, direkte link: https://www.berlingske.dk/danmark/rekordhoejt-antal-maend-paa-barsel-to-aar-efter-nye-regler?gaa_at=eafs&gaa_n=AVINqTygJnvbj-keJwehmkSwAa1auqJqEGKuPrXQ-hykYDYs_npJGnRXpN69SiHkqRKA%3D&gaa_ts=678e3db3&gaa_sig=wdHTdcZgtojSrdHCkicjFBqP5AziGQvgdATLU0mggh_OYayGNLY-oPfxgC_99oZMRjsjQi4_ov82kj3VejzWwwg%3D%3D • Tarek, O. (2016): I aner slet ikke, hvor unik jeres velfærdsstat er, <i>Politiken</i>. • TV2: Plejehjemmene bag facaden, TV2 Dok, <i>mitcju.dk</i>. • Winther, B. (2019): Vanopslagh: Velfærdsstaten går ind i sin terminale fase – Forbered dig på noget helt nyt, <i>Berlingske.dk</i>. • Winther, B. (2021): Forsikringsboss stikker hånden i hvepsreden: Vi skal betale for velfærd, <i>Berlingske.dk</i>. Uddrag. • Youtube: Videoklip til identifikation af regressive/progressive ideologier: ○ Alternativet: https://www.youtube.com/watch?v=cm68P6Jaj7I ○ De konservative: https://www.youtube.com/watch?v=WfYd1m3AyWA ○ Enhedslisten: https://www.youtube.com/watch?v=29c18lLuwpk Besøg på Rådhuset i Herning til en samtale med viceborgmesteren om demokrati, medborgerskab, kommunalpolitik og velfærd i Herning. Antal sider: Ca. 150 sider. Moduler á 90 minutter: 19
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, skriveøvelser, små begrebsspil (speeddating, stationsøvelser, vendespil), fremlæggelser – analoge og med PP, træning i at læse statistik, sammenligningsopgaver, mundtlige eksamenspræsentationer.

Forløb 4	Økonomi – Optur eller nedtur?
Forløbs indhold og fokus	Fokus: Temaet ”Økonomi – Optur eller nedtur?” har til formål at give eleverne indsigt i centrale samfundsfaglige perspektiver, teorier, modeller og begreber, der kan belyse den økonomiske situation særligt i Danmark, men også globalt. Med udgangspunkt i de økonomi-

	ske mål undersøges det, hvordan man håndterer økonomien under forskellige konjunkturer. Vi kigger på EU's betydning for dansk økonomi, undersøger effekterne af globalisering, samt betydningen af Trumps nye toldpolitik. Centrale begreber: Økonomi, efterspørgsel, udbud, markedsligevægt, markedsmekanismen, markedsökonomi, blandingsøkonomi, freerider-problematikken ved markedsökonomi, det økonomiske kredsløb, økonomisk vækst, BNP, bæredygtig udvikling, lav arbejdsløshed, konjunkturarbejdsløshed, strukturarbejdsløshed, friktionsarbejdsløshed, sæsonarbejdsløshed, balance på de offentlige finanser, lige fordeling af indkomsterne, Gini-koefficienten, lav inflation, ligevægt på betalingsbalancen, import, eksport, økonomiske mål i konflikt med hinanden, de fire konjunkturer, produktivitet, ekspansiv finanspolitik, kontraktiv finanspolitik, multiplikatoreffekten, ekspansiv pengepolitik, kontraktiv pengepolitik, fastkurspolitik, strukturpolitik, keynesianisme, monetarisme, arbejdsmarkedspolitik, flexicurity-modellen, stramningsstrategien, opkvalificeringsstrategien, EU's fire fundamentale friheder, ØMU'en, måder, hvorpå EU begrænser Danmarks økonomiske politikker, EU's udfordring ift. at føre en fælles økonomisk politik, globalisering, globaliseringen to drivkræfter, fordele og ulemper for Danmark ved globalisering, Trumps økonomiske politik.
Faglige mål	- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger - undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller med brug af digitale hjælpemidler - formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Kerne-stof	Økonomi - det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling, og økonomisk styring nationalt og regionalt - globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. Politik: • politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU.

	Metode komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode.
Anvendt materiale.	Materialer: - Bank, F. M. m.fl. (2025): Korrespondent: Nu bliver det endnu dyrere at være amerikaner, DR.dk. Direkte link: https://www.dr.dk/nyheder/penge/korrespondent-nu-bliver-det-endnu-dyrere-vaere-amerikaner - Breinstrup, T. (2023): Dansk økonomi vokser stadig og lægger afstand til krisen. Berlingske.dk. https://www.berlingske.dk/oekonomi/dansk-oekonomi-vokser-stadig-og-laegger-afstand-til-krisen - Hjøllund, M. (2020): Indefrosne feriepenge og kolde kontanter skal sparke gang i coronaramt økonomi, <i>Finans.dk</i>. - Kehlet, K. m.fl. (2025): Onsdag kom planen, der skal redde Europas økonomi. Men topøkonomer ser flere bump på vejen, berlingske.dk. - Meesenburg, I. (2023): Regeringen vil gøre op med klodsede kandidatuddannelser, DR.dk, link: https://www.dr.dk/nyheder/politik/regeringen-vil-goere-op-med-klodsede-kandidatuddannelser - Skov, O. B. m.fl. (2025): Samf på B, <i>Columbus</i>, I-bog: - Hvad er økonomi? https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=349 - Det økonomiske kredsløb og konjunkturerne: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=348 - Samfundsøkonomiske mål: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=347 - Konjunkturer – Økonomien går op og ned: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=425 - Finanspolitik: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=433 - Pengepolitik: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=434 - Strukturpolitik: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=436 - Arbejdsmarkedspolitik: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=437 - Arbejdsmarkedspolitiske strategier: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=437 - EU og økonomisk politik – hvem kan egentlig gøre hvad? https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=345 - Pengepolitik og EU: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=441 - Finanspolitik og EU: https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=442 - Globaliseringen – Hvad betyder den for dansk økonomi? https://xn--samfpb-mua.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=343 - Ritzau (2025): Nationalbanken følger som ventet EBC og sænker renten, <i>Berlingske.dk</i>. - Ritzau (2025): Trump gør alvor af trussel og indfører 104 procents told mod Kina, Berlingske.dk.

	Direkte link: https://www.berlingske.dk/internationalt/trump-goer-alvor-af-trussel-og-indfoerer-104-procents-told-mod-kina?gaa_at=eafs&gaa_n=AerBZYM1Q-qPOJNdwoZy1MeyaN2uQIJB-keq1kP_PNr58dcyk-kbr_0lrpQdyQD3kvL8o%3D&gaa_ts=67f62b5b&gaa_sig=J-gb2GsXiuH4RWZ9XSg0VbMc8II-efjblBWtDZCHuo4dIVyU6rPqrRk8Z5pATB9HOxSlxG-pRau1bFJXA7n7WjjA%3D%3D Antal sider: Ca. 125 sider. Moduler á 90 minutter: 17
Arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, skriveøvelser, små begrebsspil (speeddating, stationsøvelser, vendespil, stafet, dialogcirkler), miniprojekt om økonomiske politikker, træning i at læse statistik, prøveeksamen.